

Fingerplanen holder

Adjunkt Christian Fertner fra Skov & Landskab har været med til at udvikle tre mulige scenarier for udvikling af Hovedstadsregionen. Fingerplanen kan stadig vise sig at være den bedste.

Af journalist Laura Engstrøm

Det er svært at spå om fremtiden – også når det gælder byudvikling. Hvem ved, hvordan vi kommer til at bo, arbejde og bevæge os rundt om 30 år? Og hvem ved, om det stadig er attraktivt at bo i forstæderne til den tid? Noget tyder dog på, at der kommer flere tilflyttere til Hovedstadsregionen. Danmarks Statistik regner med, at der i 2040 vil bo godt 300.000 flere end nu.

Christian Fertner, der er adjunkt på Skov & Landskab, tager fremskrivninger med et gran salt. Ikke desto mindre kan det være nødvendigt at have en plan for udviklingen af regionen, så fremtidens byplanlæggere har noget at holde sig til. Sammen med Thomas Sick Nielsen fra DTU Transport og Gertrud Jørgensen fra Skov & Landskab på Københavns Universitet har han set på tre mulige scenarier for udviklingen af Hovedstadsregionen: En fastholdelse af den eksisterende Fingerplan, hvor byudvikling kun må ske indenfor de udpegede byfingre, en lempeligere adgang til at bygge mellem 'fingrene', og så en endnu mere liberal planlægning, hvor kun naturen bliver bevaret.

"Det har været spændende tage et nærmere kig på Fingerplanen, fordi den netop er så gammel og fordi, den er så let at forstå.

Det er nok derfor, den er så kendt," siger Christian Fertner, der er østriger og uddannet fra Wiens Tekniske Universitet. Han tilføjer, at flere storbyer i Europa har lignende 'fingerstrukturer'. Det

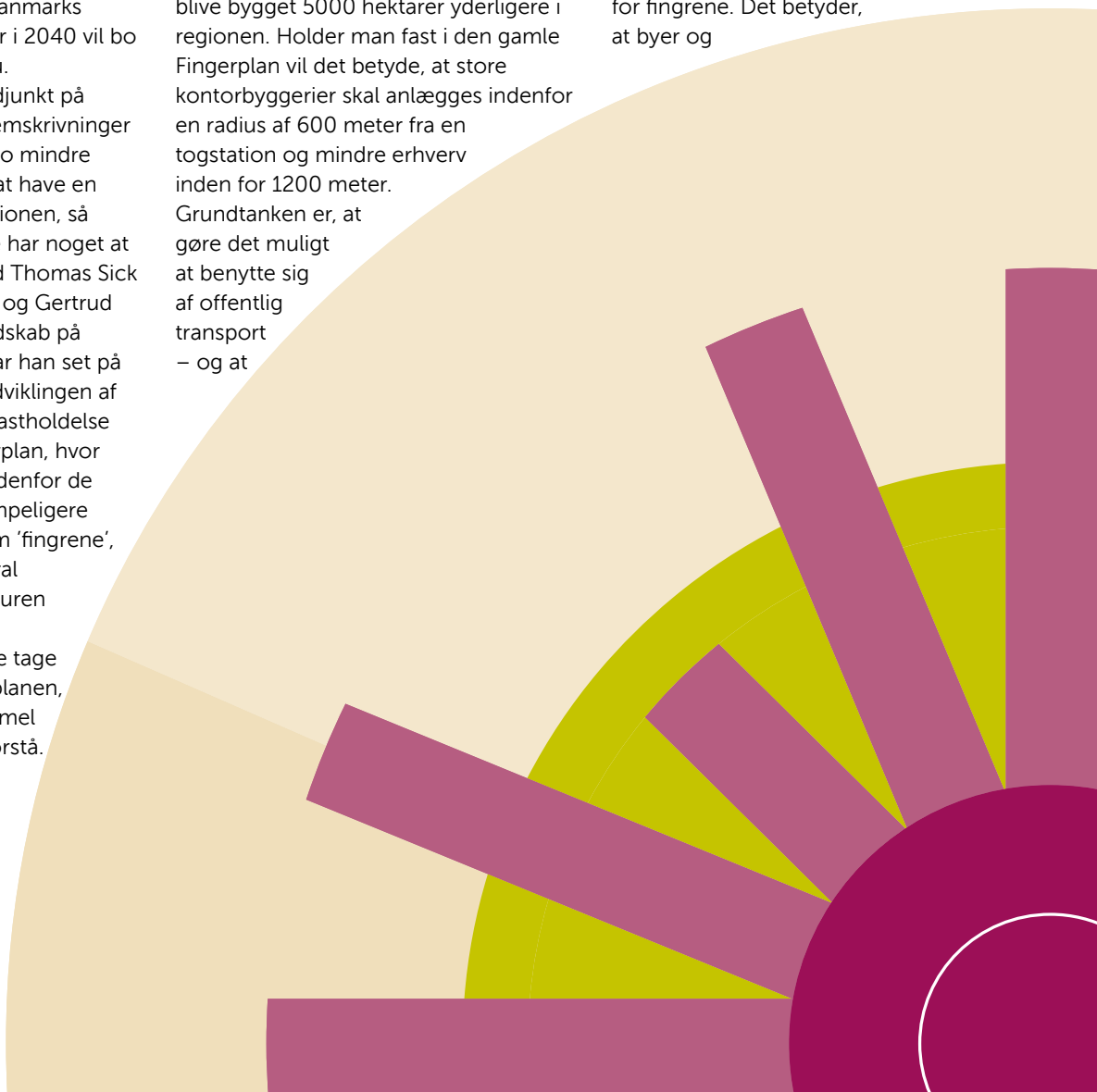
særlige ved den københavnske er, at den har retningslinjerne for byudviklingen siden 1947 og siden blev en officiel plan i 2007.

Det skal være stationsnært

De tre scenarier går ud fra, at der vil blive bygget 5000 hektarer yderligere i regionen. Holder man fast i den gamle Fingerplan vil det betyde, at store kontorbyggerier skal anlægges indenfor en radius af 600 meter fra en togstation og mindre erhverv inden for 1200 meter.

Grundtanken er, at gøre det muligt at benytte sig af offentlig transport – og at

forhindre urban sprawl eller byspredning, som det hedder på dansk. "Det er et ret kompakt billede, der tegner sig, hvis man holder fast i Fingerplanen. Byvæksten er begrænset til 'fingrene' og ikke tilladt i de små landsbyer, der ligger mellem eller uden for fingrene. Det betyder, at byer og

Scenarie "Fingerplan"

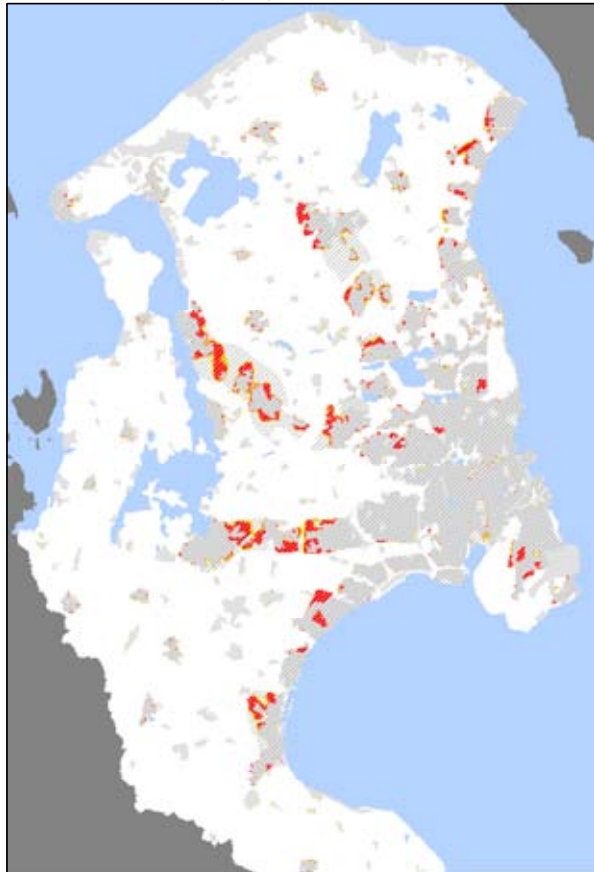
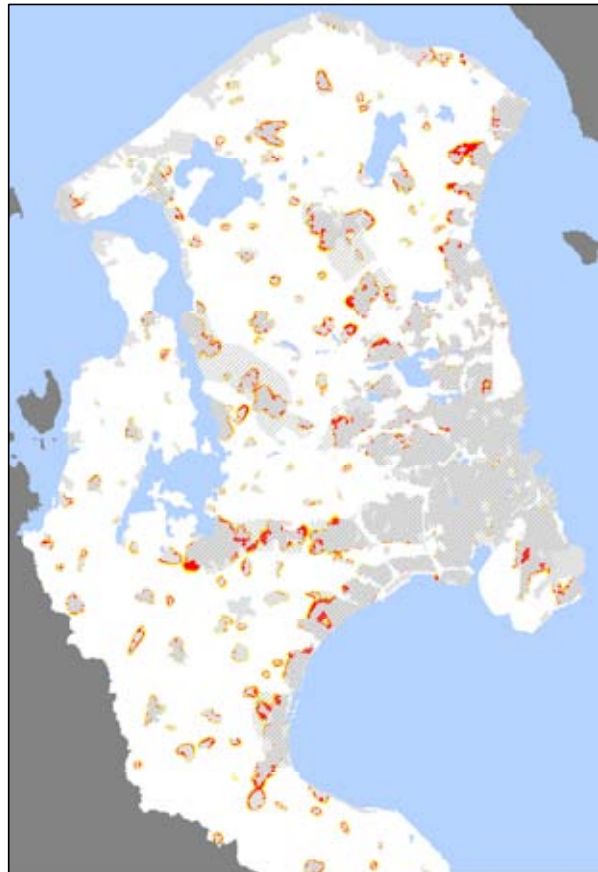

Illustration: Christian Fertner

Scenarie "Grønne kiler"

Bebygget areal i 2006 | Byareal i Fingerplan 2007 | Sandsynlighed for byvækst 2006-2040 < 20 %

landsbyer her ikke vil opleve vækst. Til gengæld vil det eksisterende åbne land og den grønne struktur kunne fastholdes," siger Christian Fertner. Han mener, det er oplagt at udbygge 'Roskilde-fingeren' og 'Frederikssund-fingeren'. Der er banenettet allerede udbygget, og der er plads til flere stationer langs de to togstrækninger.

Liv til landsbyerne

De to andre mulige fremtidsscenarier er langt løsere. De minder om hinanden: Det andet scenarie beskriver en situation hvor kun de grønne kiler mellem S-togslinjerne holdes fri. Her er byudviklingen tilladt i landzonerne. I det tredje er det kun lovfæstede naturområder, der er beskyttet – det er de grønne kiler og kystområderne ikke. "De to scenarier giver langt større byspredning. De små landsbyer, der ligger mellem de store trafikårer, vil få noget vækst, men landzonerne vil blive mere fragmenterede, fordi der kommer bebyggelser mellem dem. Der er også risiko for, at det vil skabe mere trafik, fordi folk vil blive nødt til at tage bilen. I sidste ende kan det også gå udover miljøet," siger Christian Fertner. En løsere planlægning som ovenstående har et hovedproblem. Hvis

man først tillader byggeri i en landzone, vil flere bede om at kunne bygge i andre landzoner. Den udvikling vil blive sværere at styre.

"Det vil være svært at få al byudvikling til at være indenfor det eksisterende byareal. Man kan forestille sig, at der kommer en ny slags industri, som har brug for andre arealer end de eksisterende, gamle industriområder – dem vi kalder "brown fields". Udfordringen er at have en vis fleksibilitet i planlægningen og

lovgivningen, men også at fastholde i de bestående principper for at begrænse byvæksten og dermed risikoen for byspredning," siger Christian Fertner.

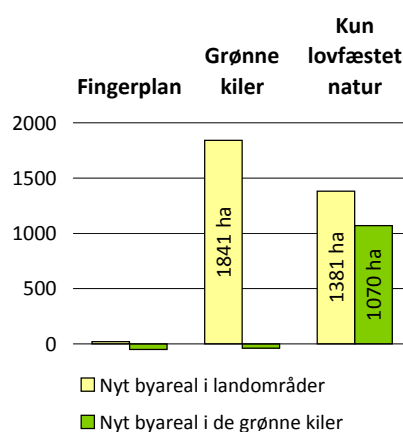
Redskab til diskussion

Scenarierne er tænkt som et oplæg til diskussion blandt forskere og planlæggere i regionens kommuner. "De tre planlægningsscenarier er ikke nye. Kommuner og byplanlæggere har længe diskuteret, hvor stram en planlægningen skal være. Men med disse modeller kan man se de mulige konsekvenser af de forskellige planer," siger Christian Fertner og henviser til de figurer, de har udarbejdet.

Selv er Christian Fertner tilhænger af at fastholde de principper, som Fingerplanen udstikker. De nuværende byfingre har kapacitet til at blive bebygget med yderligere 10.000 hektar – halvdelen af det, de tre forskere har lavet deres beregninger ud fra.

"Fingerplanen har vist sig at være naturlig for Hovedstadsregionen. Det er derfor, den kunne bibeholdes så længe. Det kan godt være, den skal udvikles. Men den har bevist sit værd," siger Christian Fertner. ■

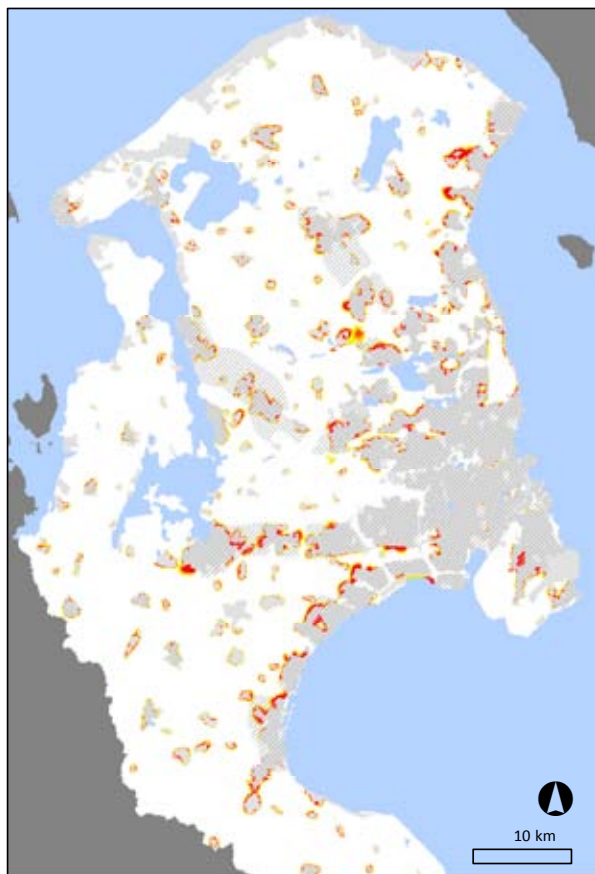
Byvækst udenfor "Håndfladen og fingrene" i Fingerplan 2007

Figuren viser hvor mange ha nye byarealer der er mulighed for i de tre scenarier.

Illustration: Christian Fertner

Scenarie "Kun lovfæstet natur"

20 - 40 %
 40 - 60 %
 60 - 80 %
 > 80 %

Link til projektrapporten

Fertner C., Jørgensen G., Nielsen T.S.
2011. Land use scenarios for greater Copenhagen – Modelling the impact of the Fingerplan. Forest & Landscape Working Papers No. 59-2011, 50 sider. Kan hentes her: <http://tiny.cc/fingerplan2040>

PLANKALENDEREN

JANUAR

Detailhandelsplanlægning

8. januar - Aalborg - www.byplanlab.dk

Kommuneplanjura i teori og praksis

17. januar - Middelfart - www.ddl.org/efter-og-videreuddannelse

City in Between - Fra konkurrence til investering

24.-25. januar - Aalborg - www.aalborgkommune.dk/CIB-konference

Naviger i en politisk organisation

København - www.byplanlab.dk

FEBRUAR

Hvid er ikke en farve. Men en tilstand.

7. februar - Frederiksberg - www.sl.life.ku.dk

Medarbejdernes og brugernes rolle i innovationsprocesser

7. februar - Odense - ruc.dk/kia

Atmosfære og gråtone. Der er ok at lytte til den grå tone.

21. februar - Frederiksberg - www.sl.life.ku.dk

Planlægning og strategi

28. februar - www.byplanlab.dk

Plan og jura

www.byplanlab.dk

MARTS

Atom, dis og glans. Helium, brint og tid skaber liv.

7. marts - Frederiksberg - www.sl.life.ku.dk

Den programmerbare by. Byforskning uden grænser 2

7. marts - Aalborg - www.byplanlab.dk

Planlovsdage 2013

7. marts - Aalborg - www.dabyfo.dk

Planlovsdage 2013

6. marts - Middelfart - www.dabyfo.dk

Planlovsdage 2013

14. marts - København - www.dabyfo.dk

Planlægning, der betaler sig

www.byplanlab.dk

Det koster 1000 kr. om året at annoncere i kalenderen i Byplan Nyt.
Kontakt redaktionen for yderligere information.